Lluniwch Eich Dyfodol:
Prosiect Ffotograffiaeth Gyfranogol
Ar y Gwasanaeth Natur Cenedlaethol (Cymru)

Sefydliad Berggruen, Rhaglen Dyfodol Democratiaeth
Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru
Comisiwn Bwyd, Ffermio a Chefn Gwlad, Cymru

Tabl Cynnwys

1. Crynodeb Gweithredol
2. Mewnwelediadau Allweddol
3. Trosolwg a Strwythur y Digwyddiad
6. Ffotograffau a Chapsiynau
17. Cefndir: Dyfodol Democratiaeth a Gwasanaeth Ieuenctid yr Amgylchedd
19. Cefndir: Gwasanaeth Natur Cenedlaethol Cymru
19. Methodoleg: Ffotograffiaeth Gyfranogol
20. Diolchiadau

Crynodeb Gweithredol

Roedd Lluniwch Eich Dyfodol yn ymgynulliad rhithwir a gynhaliwyd ar 26 Hydref, 2021. Daeth wyth o gyfranogwyr o Gymru rhwng 18 a 25 oed ynghyd i ystyried strwythur, nodau ac amcanion y Gwasanaeth Natur Cenedlaethol (Cymru) sy'n datblygu. Roedd yn ceisio cynnwys gweithredwyr cymdeithasol ac amgylcheddol ifanc mewn proses gydgynghorol ynghylch gweithredu ar yr hinsawdd ar lefel leol a chenedlaethol.

Cyn y digwyddiad, gofynnwyd i gyfranogwyr gyflwyno ffotograffau yn ymateb i un o'r awgrymiadau canlynol:

1. **Beth sy'n newid yn yr amgylchedd naturiol o'ch cwmpas?** Sut mae'r newid hwnnw'n effeithio arnoch chi? Pwy neu beth sy'n gwneud i newid ddigwydd? Sut ydych chi'n teimlo am y newidiadau a welwch?

2. **Sut ydych chi'n perthyn i natur?** Ble ydych chi'n cysylltu â natur? Sut ydych chi'n gweld pobl o'ch cwmpas yn cysylltu â byd natur? Sut mae natur yn siapio'r cymunedau rydych chi'n rhan ohonyn nhw? Ble yn eich cymuned ydych chi'n gweld cyfleoedd i gysylltu â byd natur nad ydynt yno eto?

3. **Beth yw'r gwaith sy'n bwysig – i chi, eich cymuned, a'r amgylchedd o'ch cwmpas?** Sut ydych chi'n teimlo am eich gwaith yn y dyfodol – beth yw'r rôl yr hoffech chi ei chwarae? Beth yw'r sgiliau yr hoffech chi eu cael? Pa wahaniaeth hoffech chi ei wneud trwy eich gwaith?

Yn ystod yr ymgynulliad, bu cyfranogwyr yn trafod eu ffotograffau fel sbardun ar gyfer datblygu mewnwelediadau ar gyfer Gwasanaeth Natur Cenedlaethol (NNS) Cymru. Daeth y gwasanaeth i ben gydag ymarfer capsiwn, lle datblygodd y cyfranogwyr destunau ysgrifenedig i gyd-fynd â'u ffotograffau, gan gynnig cipolwg ar ddyluniad a blaenoriaethau'r NNS.

Lluniwyd Lluniwch Eich Dyfodol gan Raglen Dyfodol Democratiaeth Sefydliad Berggruen a Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru.

Mewnwelediadau Allweddol

Gan ddefnyddio ffotograffiaeth gyfranogol fel sbardun ar gyfer cynnig mewnbwn, datblygodd y cyfranogwyr set o fewnwelediadau ysgrifenedig a oedd yn trosi eu profiad bywyd o newid hinsawdd yn fyfyrdodau ar gynllun rhaglen NNS Cymru. Mae'r mewnwelediadau hyn yn cynnwys materion ecolegol allweddol sy'n peri pryder y gallai NNS Cymru ddewis canolbwyntio arnynt; fframweithiau gweithredu cysyniadol ehangach; a mentrau penodol y gallai NNS Cymru ystyried eu rhoi ar waith.

Roedd mewnwelediadau cyffredinol yn cynnwys y canlynol:

Hygyrchedd a Chwmpas

- "Nid yw effaith yr argyfwng hinsawdd yn gyfyngedig i un gymuned neu is-set benodol o'r boblogaeth ieuenctid, mae'n bellgyrhaeddol."
- ystyried cwmpas y broblem a pha mor bellgyrhaeddol yw ei heffeithiau, dylid canolbwyntio ar "sicrhau Gwasanaeth Natur Cenedlaethol sy'n hygyrch i bawb."

Wynebu Esgeulustod

- Mae mannau gwyrdd a chyfleoedd i gael mynediad i fyd natur wedi dirywio oherwydd esgeulustod a diffyg dyraniad adnoddau.
- “Y syniad o ardaloedd ddim yn cael eu cynnal fel y dylen nhw fod, fel petai’r natur o’n cwmpas wedi cael ei gadael i bydru neu warchod [ei hun].”
- “Esgeuluso a thanddefnyddio gofod trefol tuag at ddibenion a yrrir gan y gymuned, a hepgor…y byd naturiol o bryderon cynllunio trefol. Mae angen i ni annog [a] meithrin natur mewn delweddau o’r mannau rydyn ni am eu hadeiladu yn y dyfodol.”
- Mae yna annigonolrwydd cyffredinol o fuddsoddiad mewn cymunedau ac mewn mannau cymunedol. Mae yna hefyd ddiffyg cynnal a chadw systemig ar fannau cymunedol, yn enwedig y rhai lle gall aelodau cymunedol ymgysylltu â natur.

Gweithredu Cymunedol

- “Mae angen mwy o gefnogaeth ar fentrau cymunedol” a dyrannu adnoddau.
- Mae ymdrechion gweithredu hinsawdd yn aml yn cael eu fframio'n unigol ac felly gallant fod yn ynysig, a dylid eu hailgyfeirio tuag at fodel cymunedol.

Dull Systematig

- Mae angen i bolisïau a deddfwriaeth fynd i'r afael â'r problemau amgylcheddol, llygredd, a phryderon tai o ystyried tirwedd ôl-ddiwydiannol llawer o Gymru.
- “Mae trafodaeth am rai o’r delweddau mwy ‘ôl-ddiwydiannol/diwydiannol’ yn dangos na allwn ddatgysylltu’r gwasanaeth natur cenedlaethol oddi wrth fater tai neu lygredd – mae’r materion hyn yn rhyng-gysylltiedig ac mae angen ymateb ar y cyd.”

Cysylltiad Tai a Phryderon Ecolegol

- Mae pobl ifanc yn wynebu pryderon digynsail ynghylch tai a’r amodau byw a ddaw yn sgil y newid yn yr hinsawdd — maent yn wynebu mater opsiynau tai anfforddiadwy sydd yn aml yn agos at ffynonellau llygredd.

Trosolwg a Strwythur y Digwyddiad

Tynnodd “Lluniwch Eich Dyfodol” ei strwythur o faes ffotograffiaeth gyfranogol (gweler yr adran isod am drosolwg o ffotograffiaeth gyfranogol). Mae’r dull hwn yn cynnwys cyfres o weithgareddau sydd wedi’u cynllunio i ysgogi sgwrs am ffotograffau cyfranogwyr, fel ffordd o gynhyrchu mewnwelediadau sy’n berthnasol i bolisi a gwneud penderfyniadau. Tynnwyd nifer o'r gweithgareddau a ddefnyddiwyd o ddulliau a ddatblygwyd gan Photovoice, sefydliad yn y DU sy'n defnyddio ffotograffiaeth foesegol i hyrwyddo newid cymdeithasol cadarnhaol. Gan fod y digwyddiad yn cael ei gynnal yn ddigidol, addaswyd y gweithgareddau i fformat rhithwir.

Roedd y gweithgareddau hyn yn cynnwys:

1. Cyffredinrwydd a Gwahaniaethau

Yn gyntaf, cyflwynodd pob cyfranogwr ddau o'u ffotograffau cryfaf a disgrifio pam y gwnaethant ddewis y delweddau hynny fel ymatebion i'w hanogaethau priodol. Ar ôl i bob aelod o'r grŵp gyflwyno eu gwaith, bu grwpiau gyda'i gilydd yn trafod syniadau cyffredin a oedd yn dod i'r amlwg ar draws y cyflwyniadau.

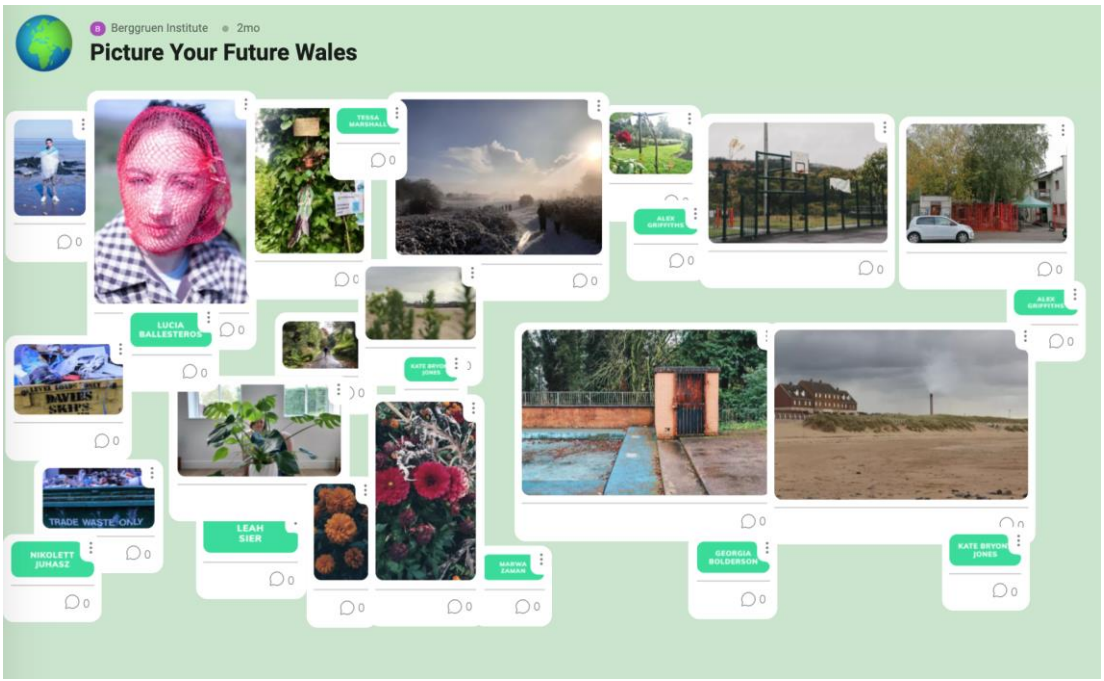

Sgrinlun o Ymarfer “Cyffredinrwydd a Gwahaniaethau”.
Lluniwch Eich Dyfodol (Cymru), Hydref 26, 2021

2. Obeithion i Bryderon

Yn y gweithgaredd canlynol, trefnodd y cyfranogwyr eu lluniau yn ofodol ar lwybr llinellol (o'r chwith i'r dde) ar hyd sbectrwm gyda “phryderon” ar un pen a “gobeithion” ar y pen arall. Ar yr ochr chwith, roedd “pryderon” yn dynodi delweddau sy'n darlunio angen, pryder neu broblem yng nghymuned y cyfranogwr. Ar yr ochr dde, roedd “gobeithion” yn dynodi delweddau sy'n darlunio atebion i angen, pryder, neu broblem, neu ddelweddau sy'n cynnig gweledigaethau o ddyfodol neu realiti gwahanol.

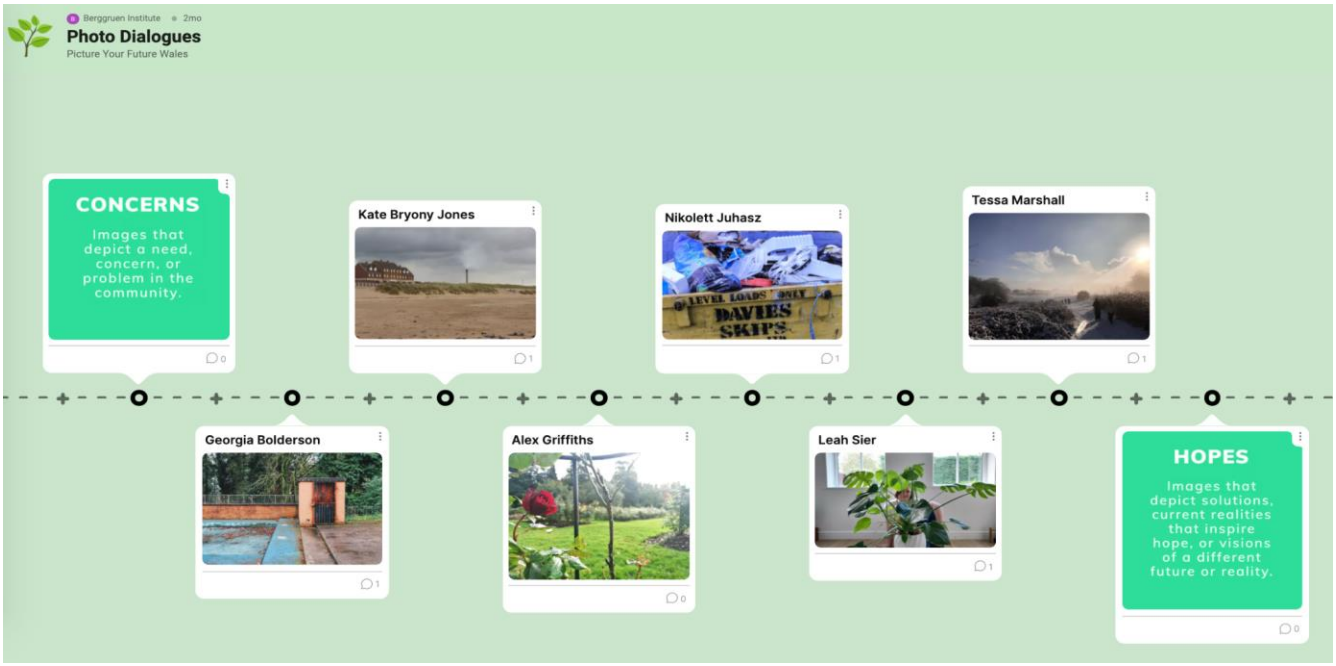

Sgrinlun o Ymarfer “O Obeithion i Bryderon”.
Lluniwch Eich Dyfodol (Cymru), Hydref 26, 2021

3. Capsiynau

Yng ngweithgaredd olaf yr ymgynulliad, cynhyrchodd y cyfranogwyr gapsiynau i gyd-fynd â'u delweddau trwy broses o drafod syniadau ac adolygu cymheiriaid.

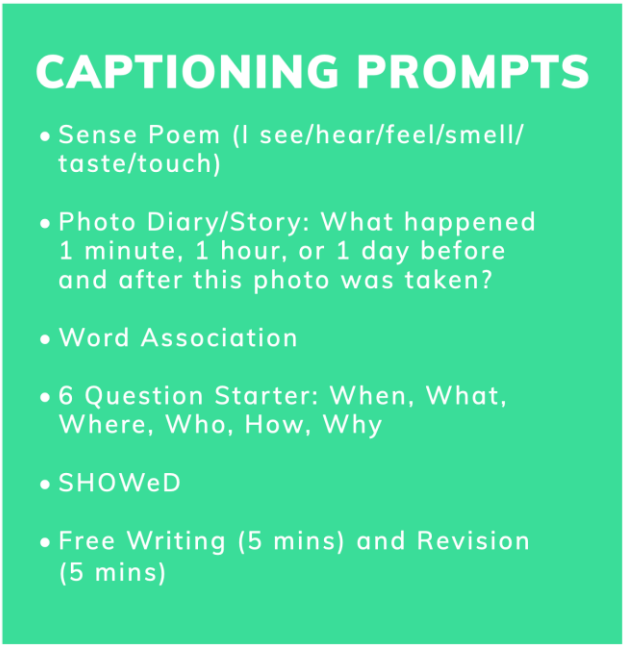

Anogwyr ar gyfer Ymarfer Capsiwn
Addasiad o Photovoice UK

Ffotograffau a Chapsiynau

Mae sampl o ffotograffau a'r capsiynau cysylltiedig isod. Bydd y set gyflawn o ffotograffau â chapsiynau yn cael eu casglu a'u harddangos mewn arddangosfa yn y dyfodol.

Credit: Lucia Ballesteros

Capsiwn:
Trosgynnu - 2021.

Daw'r delweddau hyn ar eu traws fel delweddau lliw wedi'u hysbrydoli gan yr amgylchedd sy'n cynnwys modelau wedi'u gorchuddio â phlastig. Tynnwyd y lluniau hyn mewn amrywiaeth o leoliadau yng Nghaerdydd, Cymru, er mwyn adlewyrchu a chodi

ymwybyddiaeth o sut mae sbwriel yn llygru cynefinoedd naturiol. Cyflawnir hyn trwy gyfosod yr agwedd annaturiol ar blastig â natur. I adlewyrchu'r teimlad o fod yn sownd y tu mewn i ddigonedd o blastig ein planed, mae pob model yn dal ystum gwahanol sy'n efelychu cael eich dal gan y deunydd hwn. Mae'r dillad ar y modelau yn cynrychioli anferthedd y mater hwn, a sut rydyn ni i gyd wedi'n hamgylchynu gan y llygredd hwn. Ond mae Trosgynnu hefyd yn dangos sut mae gan bob unigolyn y pŵer i newid eu gweithredoedd ni waeth o ba gefndir maen nhw'n dod. Ei nod yw ysgogi pobl i weithredu trwy groesi'r ffin rhwng gweithred negyddol fel taflu sbwriel, tuag at ymddygiad mwy cadarnhaol, a fydd yn helpu ein planed i adennill ei hiechyd.

Credit: Georgia Bolderson

Capsiwn:
Realiti Annaturiol - Allwn Ni Ddod â'r Gymuned Yn Ôl Ynghyd?

Mae'r llun hwn yn dangos pwll segur yng nghanol parc. Mae'r pwll wedi'i adael yn wag a heb ei ddefnyddio ers blynyddoedd, gan ganiatáu yn araf deg i'r elfennau ei gymryd drosodd.

Mae'r ddelwedd hon yn siarad â ni, fel cymuned, oherwydd roedd hwn yn arfer bod yn faes poblogaidd i blant chwarae ynddo – ond mae bellach wedi dod yn gragen o'r llawenydd a oedd yno ar un adeg. Mae'r pryder hwn yn bodoli oherwydd nad oedd y sail y mae'r pwll arno wedi'i gynnal na'i warchod o gwbl. Yn araf deg daeth yn llawn sbwriel a gordyfiant, a oedd yn gwthio pobl i ffwrdd o ymweld â'r ardal a'i hedmygu.

I wella hyn, gallem gael y gymuned i ddod ynghyd a mewnbynnu eu syniadau o'r hyn y maent ei eisiau yma. Os ydynt am i'r pwll aros, gallant gyfrannu eu teimladau tuag at helpu gyda glanhau ac ati. Os ydynt am i'r tir gael ei ddefnyddio ar gyfer rhywbeth arall, dylent gael dweud eu dweud.

Credit: Alex Griffiths

Capsiwn:
Harddwch - Ond dim Bwystfil.

Mae'r ddelwedd a ddewisais yn cynrychioli man gwyrdd trefol nodweddiadol - wedi'i drin yn dda, yn drefnus, ac wedi'i docio i berffeithrwydd. Yn y ddelwedd gwelwn ardd rosod, sydd i lawer yn symbol o harddwch. Fodd bynnag, gwelaf linellau catrodol o rosod, wedi'u cadw mewn trefn trwy docio a phlaladdwyr, gan ganiatáu i natur fodoli ar ymylon gofod y parc yn unig. Mae hyn yn codi'r cwestiwn, a yw hwn mewn gwirionedd yn ofod gyda'r gymuned a natur mewn golwg?

Mae arnom angen i'n mannau gwyrdd fod yn ganolfannau ar gyfer ymgysylltu â'r gymuned o fewn byd natur, a hefyd yn gadarnle i fioamrywiaeth a'r byd naturiol. Maent yn cynnig cyfle perffaith i annog mwy o fioamrywiaeth, tra hefyd yn rhywle y gall pobl ddod i brofi gwir natur ac anialwch. Gallem gael gofodau sy'n cynnig cartrefi i natur, tra hefyd yn cael eu defnyddio i gynhyrchu bwyd a gwasanaethau eraill i fusnesau lleol.

Gellid defnyddio'r Gwasanaeth Natur Cenedlaethol i helpu i ail-wylltio'r mannau hyn, gan gynnig cartref i natur a gofod ar gyfer ymgysylltu a gweithredu cymunedol ar yr un pryd. Er bod gofodau fel hyn yn bodoli ledled Cymru, gellir gwneud llawer mwy mewn lleoliad trefol ac yn y cymunedau gwledig i hybu'r ymdrech llawr gwlad hwn.

Fel cymdeithas gallwn ddysgu y gallwn gael harddwch, tra hefyd yn darparu cartref i'r bwystfil.

Credit: Kate Bryony Jones

Capsiwn:
Blaen Traeth Aberafan, 2021.

Mae'r gwaith dur i'w weld o'r rhan fwyaf o ardaloedd Port Talbot. Yma, ar y traeth, maent hyd yn oed yn fwy amlwg wedi'u cyfosod yn erbyn y draethlin naturiol. Mae'r datblygiad tai wedi'i wahanu oddi wrth y simnai ond mae'n dal yn ddigon agos i arogli'r sylffwr a gweld y mwrllwch trwchus.

Mae prisiau tai yn codi ar draws Cymru, yn enwedig mewn trefi glan môr fel Port Talbot. Mae'r ystafelloedd glan y môr hyn yn eiddo drud nad yw pobl leol yn gallu eu fforddio. Mae perchenogaeth ail gartrefi a llygredd diwydiannol yn gwneud ardaloedd o Gymru yn annifyr. Mae angen inni weld mwy o fynediad i ardaloedd naturiol sy'n lân ac yn ddiogel i bobl leol. Gallai NNS helpu i drefnu ffordd o ddarparu cymorth i gymuned sydd wedi cael ei gadael ar ôl ers tro o ran amgylcheddaeth. Dylid gwneud cludiant i'r traethau yn fwy hygyrch, a dylai ymdrechion glanhau fod yn fwy rheolaidd. Mae plant ag Asthma ym Mhort Talbot 51% yn fwy tebygol o fod yn yr ysbyty na phlant mewn ardaloedd eraill. Ni ddylent fod mewn mwy o berygl o chwarae ar y traeth nac unrhyw le arall yn yr awyr agored.

Credit: Nikolett Juhasz

Capsiwn:
"A allwn ni leihau ein plastig"?

Credaf fod y llun hwn yn cynrychioli'r gor-ddefnydd o wastraff plastig ym mhob rhan o'n hardal ac rwy'n meddwl ei fod yn creu synnwyr o obaith, yn ogystal â phryder. Rwy'n meddwl y gallai'r gwasanaeth natur cenedlaethol fynd i'r afael â'r pryder hwn drwy wneud yn gyhoeddus faint o wastraff sy'n cael ei ddefnyddio drwy ei hyrwyddo ar y teledu neu unrhyw lwyfan cymdeithasol i godi ymwybyddiaeth a'i gwneud yn obeithiol, inni ddefnyddio llai o blastig a'u hailgylchu'n iawn. Rwy'n meddwl gyda hynny y gallwn newid ein hamgylchedd yn aruthrol os ydym yn edrych ar y gobeithion o'r hyn y gallwn ei newid

Credit: Tessa Marshall

Capsiwn:
Eira ar Ddolydd y Gogledd, 2021

Ers 18 mis mae fy nghymuned wedi uno i weithredu yn y gobaith y gallem achub y gofod gwyrdd bioamrywiol, lleol a elwir yn Ddolydd y Gogledd. Roedd y gwaith adeiladu i fod i ddechrau yn ystod haf 2020 i ddechrau a sicrhaodd ein gwaith fod y gymuned yn dal i gael mynediad i ymladd peli eira, gwneud dynion eira, a sledio pan darodd yr eira yn gynharach eleni.

Ond mae wedi bod yn frwydr. Mae ein llesiant wedi'i effeithio'n aruthrol gan y straen o wrthwynebu dros 5 cais cynllunio o fewn 18 mis yn ystod pandemig. Gallai Gwasanaeth Natur Cenedlaethol leddfu'r straen ar gymunedau fel fy un i, sy'n gweithredu ar eu pen eu hunain i amddiffyn eu mannau gwyrdd lleol. Gallai cangen dechnegol gynhyrchu cyngor ar wrthwynebu ceisiadau cynllunio ar sail ecolegol, rhoi'r wybodaeth dechnegol gywir, hybu dadleuon dros pam mae angen gwarchod bioamrywiaeth ac ecoleg. Ymhellach, gallent reoleiddio Awdurdodau Lleol sy'n ceisio pasio caniatadau cynllunio nad ydynt yn ystyried natur a bioamrywiaeth yn briodol pan na all y gymuned wneud hynny.

Arestiwyd aelodau cymunedol yn Nolydd y Gogledd a oedd yn ceisio rheoleiddio gweithredoedd y Cyngor lleol ar 26 Hydref 2021. Gofynnodd y gymuned i'r cyngor orfodi ei reoliadau ei hun a pheidio â dechrau gwaith clirio cyn rhoi caniatâd. Cawsant eu bygwth gan ddiogelwch preifat a'r heddlu. Rhaid darparu mwy o gefnogaeth i bobl leol os ydym am roi terfyn ar ddinistrio bioamrywiaeth Cymru.

Credit: Leah Sier

Capsiwn:
Cysylltu â natur mewn byd annaturiol

Yn ynysu, ar wahân neu dan glo

Yn dda i'ch llesiant, neu'n syml cael ffrind?

Credit: Marwa Zaman

Capsiwn:
Prydferthwch Prin Gwir Natur

Rhyfeddodau Coll y Byd

Cefndir:

Rhaglen Dyfodol Democratiaeth a'r Gwasanaeth Amgylchedd Ieuenctid

---

Mae Lluniwch Eich Dyfodol yn adeiladu ar flwyddyn o ymchwil, cyhoeddi, a chynulliadau a drefnwyd gan raglen Dyfodol Democratiaeth Sefydliad Berggruen. Roedd gwaith y rhaglen yn y maes hwn yn canolbwyntio'n ddeuol ar 1) sefydlu **Gwasanaeth Amgylchedd Ieuenctid (YES)**; a 2) **datblygu prosesau cyfranogol ar gyfer ymgysylltu â phobl ifanc**.

Mae'r ymchwil hwn yn tarddu o gynllun diwygio Dyfodol Democratiaeth a gyhoeddwyd yn 2019, "**Renewing Democracy in the Digital Age**." Gyrrwyd yr atodiad YES yn y cynllun hwn gan Martin Moore, Cyfarwyddwr y Ganolfan ar gyfer Astudio'r Cyfryngau, Cyfathrebu a Phŵer yng Ngholeg y Brenin Llundain. Un o gonglfeini'r cynllun oedd YES: Gwasanaeth Ieuenctid yr Amgylchedd.

Yn 2020, cyhoeddodd Sefydliad Berggruen friff polisi yn eiriol dros sefydlu YES. Roedd y briff yn diffinio YES fel rhaglen a fyddai'n:

> *darparu cyfleoedd i bobl ifanc gydweithio ar draws gwahaniaethau i amddiffyn y blaned rhag trychineb hinsawdd tra'n hybu eu harweinyddiaeth ddemocrataidd, eu sgiliau swydd, a'u gallu at ddiben cyffredin.*
> — "Brîff Polisi Gwasanaeth Ieuenctid yr Amgylchedd (YES)"
> Rhaglen Dyfodol Democratiaeth, Sefydliad Berggruen

Cynlluniwyd y rhaglen YES i fynd i'r afael â thri phrif amcan: 1) nodau amgylcheddol (arafu newid yn yr hinsawdd a gwrthdroi difodiant torfol); 2) nodau economaidd (i ddatblygu sgiliau swyddi, yn enwedig ar gyfer poblogaethau ifanc y mae effeithiau economaidd COVID-19 yn effeithio'n anghymesur arnynt, a hybu datblygu cynaliadwy); a 3) nodau cymdeithasol (hyrwyddo integreiddio democrataidd ieuenctid o gymunedau amrywiol ac adeiladu undod trwy weithio tuag at achos cyffredin).

Ar ôl cyhoeddiad y Llywydd Biden ar Ionawr 27ain o'r CSC, tynnodd y rhaglen Dyfodol Democratiaeth o'i hymchwil a'i thrafodaethau parhaus ar YES i gyhoeddi cyfres o argymhellion o'r enw "Gweithredu Hinsawdd a Arweinir gan Ieuenctid: Argymhellion Strategol ar gyfer y Corfflu Hinsawdd Sifil."

Mae'r cyhoeddiad yn amlinellu tri argymhelliad allweddol ar gyfer y CSC:

1. Dylai ieuenctid wasanaethu fel cyfranogwyr craidd a chyd-ddylunwyr y CSC;
2. Dylai'r CSC ganolbwyntio ar adeiladu clymbleidiau trawswladol; a
3. Dylid graddnodi maint y CSC i raddfa enfawr y broblem sy'n ein hwynebu trwy raglen swyddi.

Gan adeiladu ar y cyhoeddiad hwn, treuliodd y rhaglen Dyfodol Democratiaeth 2021 yn datblygu prosesau cyfranogol ar gyfer ymgysylltu â phobl ifanc ar y themâu hyn, a chreu llwyfannau i

bobl ifanc ddarparu mewnwelediadau am y Corfflu. Roedd Lluniwch Eich Dyfodol yn un o'r cynulliadau hyn, gyda digwyddiadau ychwanegol wedi'u trefnu yn Los Angeles a Manceinion.

Cefndir: Gwasanaeth Natur Cenedlaethol Cymru

Mae Gwasanaeth Natur Cenedlaethol Cymru yn syniad a ddaeth i'r amlwg yn 2020 yn ystod y pandemig COVID-19, fel un o'r cynigion mwyaf cymhellol ar gyfer Adferiad Gwyrdd. Mae proses gyd-gynllunio, a arweiniwyd gan y Comisiwn Bwyd, Ffermio a Chefn Gwlad, ac a hyrwyddir gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, hyd yma wedi cynnwys cannoedd o sefydliadau ac unigolion ledled Cymru wrth ddarganfod sut y gall pobl ifanc a cheiswyr gwaith gymryd rhan mewn gweithio ar adferiad byd natur, tra'n ennill y sgiliau, y wybodaeth, a'r profiad sydd eu hangen arnynt i ddilyn gyrfaoedd sy'n ystyriol o fyd natur yn y dyfodol. Ei nod yw ysbrydoli gweithredu ymarferol, ail-sgilio'r gweithlu, ac ailgysylltu pobl â'r amgylchedd naturiol – gan ehangu'n sylweddol ein gallu ar y cyd i adeiladu dyfodol cynaliadwy.

Nid yw'n bodoli eto, ond mae llawer o sefydliadau ieuenctid eisoes wedi sylwi ar ei botensial i drawsnewid eu rhagolygon ar gyfer y dyfodol, ac mae gwahoddiad agored i bobl ifanc gymryd rhan uniongyrchol yn y gwaith o lunio'r hyn a ddaw. Mae'r digwyddiad hwn yn gyfle cyffrous i wneud hyn, gan ddefnyddio dulliau creadigol a chyfranogol, a thynnu ar sgiliau a phrofiad Sefydliad Berggruen.

Methodoleg: Ffotograffiaeth Gyfranogol

Mae ffotograffiaeth gyfranogol yn ddull sy'n seiliedig ar y fethodoleg ehangach o **ymchwil gweithredu cyfranogol (PAR)**. Gellir diffinio PAR fel:

> *"Ymagwedd gydweithredol at ymchwil sy'n cynnwys yr holl randdeiliaid drwy gydol y broses ymchwil, o sefydlu'r cwestiwn ymchwil, i ddatblygu offer casglu data, i ddadansoddi a lledaenu canfyddiadau. Mae'n fframwaith ymchwil sydd â'r nod o fynd i'r afael â phryderon ymarferol pobl mewn cymuned ac sy'n newid yn sylfaenol rolau ymchwilydd a phwy sy'n cael ei ymchwilio."*
> — Janice C. Burns, M.A.; Deanna Y. Cooke, Ph.D.; Christine Schweidler, A.P.H., "Arweinlyfr Byr i Ymchwil Gweithredu Cyfranogol yn y Gymuned," Prosiect Hyrwyddo / Dinas Iach, 2011.

Mae prosiectau PAR yn tueddu i ragflaenu tri chwestiwn:

> *“Beth yw’r problemau y mae pobl yn eu hwynebu ac y mae’n rhaid eu harchwilio?*
> *Pwy yw'r gweithredwyr neu'r rhanddeiliaid y mae sefyllfa'n effeithio arnynt neu sydd â'r gallu i ymyrryd, a sut maent yn rhyngweithio â'i gilydd?*
> *Pa senarios ac opsiynau gweithredu yn y dyfodol y dylid eu hasesu yn erbyn buddiannau a gwerthoedd rhanddeiliaid presennol?”*
> — Jacques Chevalier a Daniel Buckles, Ymchwil Gweithredu Cyfranogol: Theori a Dulliau ar gyfer Ymholiad Ymgysylltiol (Efrog Newydd: Routledge, 2019)

Wedi'i arwain gan y set hon o gwestiynau, mae PAR yn cynnig cyfarwyddyd ar gyfer ymchwil a yrrir gan randdeiliaid lle mae'r rhai yr effeithir arnynt fwyaf gan senario penodol yn chwarae rhan ganolog wrth benderfynu sut olwg fydd ar yr ymateb i'r senario honno.

Mae **ffotograffiaeth gyfranogol** wedi’i lleoli o fewn maes ehangach PAR ac mae’n defnyddio dulliau gweledol o gyfathrebu i alluogi unigolion i gyfleu eu profiad byw, mynegi pryderon eu cymunedau, a dylanwadu ar benderfyniadau yn y dyfodol ynghylch materion o bryder cyffredin. Mae **Photovoice** yn cynrychioli un amrywiad a ddefnyddir yn eang ar ffotograffiaeth gyfranogol, ac fe’i datblygwyd gan Caroline Wang a Mary Anne Burris yng nghyd-destun prosiect Ford Foundation ar iechyd atgenhedlol menywod. Mae Wang yn amlinellu bod photovoice yn galluogi cyfranogwyr i:

> *“(1) cofnodi a chynrychioli eu realiti bob dydd;*
> *(2) hyrwyddo deialog feirniadol a gwybodaeth am gryfderau a phryderon personol a chymunedol; a*
> *(3) cyrraedd llunwyr polisi.”*
> — Caroline C. Wang, DrPH, MPH, “Cyfranogiad Ieuenctid mewn Photovoice fel Strategaeth ar gyfer Newid Cymunedol,” Journal of Community Practice cyf. 14, Rhif 1/2 (2006): 147-161.

Gall Photovoice fod yn ddull arbennig o gynhyrchiol ar gyfer ymchwil a arweinir gan bobl ifanc, a gall “gyfrannu at ysgogi ieuenctid ar gyfer newid cymunedol” (Wang 2006).

Yng nghyd-destun Darlunio Eich Dyfodol roedd y defnydd o ffotograffiaeth gyfranogol yn annog cyfranogwyr i ddogfennu eu canfyddiad o sut mae newid hinsawdd yn effeithio ar eu cymunedau, ac i rannu’r arbenigedd y maent wedi’i ennill trwy brofiad byw i lywio’r gwaith o lunio polisïau a dylunio rhaglenni yn y dyfodol.

Diolchiadau

Mae’r adroddiad hwn yn cynnwys cyfraniadau gan gyfranogwyr Lluniwch Eich Dyfodol Lucia Ballesteros, Georgia Bolderson, Alex Griffiths, Kate Bryony Jones, Tessa Marshall, Leah Sier, Marwa Zaman.